

STN	Skleníkové plyny Časť 3: Pokyny na overovanie a validáciu výrokov o skleníkových plynch (ISO 14064-3: 2019)	STN EN ISO 14064-3 83 9064
------------	--	--

Greenhouse gases

Part 3: Specification with guidance for the verification and validation of greenhouse gas statements

Gaz à effet de serre

Partie 3: Spécifications et lignes directrices pour la vérification et la validation des déclarations des gaz à effet de serre

Treibhausgase

Teil 3: Spezifikation mit Anleitung zur Validierung und Verifizierung von Erklärungen über Treibhausgase

Táto norma je slovenskou verziou európskej normy EN ISO 14064-3: 2019.

Preklad zabezpečil Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky.

Táto norma má rovnaké postavenie, ako majú oficiálne verzie.

This standard is the Slovak version of the European Standard EN ISO 14064-3: 2019.

It was translated by Slovak Office of Standards, Metrology and Testing.

It has the same status as the official versions.

Nahradenie predchádzajúcich noriem

Táto norma nahrádza anglickú verziu STN EN ISO 14064-3 z novembra 2019, ktorá od 1. 11. 2019 nahradila STN EN ISO 14064-3 z apríla 2007 v celom rozsahu.

132243

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky, 2021

Slovenská technická norma a technická normalizačná informácia je chránená zákonom č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii.

Národný predhovor

Obrázky v tejto norme sú prevzaté z elektronických podkladov dodaných z CEN, © 2019 CEN, ref. č. EN ISO 14064-3: 2019 E.

Súvisiace právne predpisy

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 z 21. mája 2013 o mechanizme monitorovania a nahlasovania emisií skleníkových plynov a nahlasovania ďalších informácií na úrovni členských štátov a Únie relevantných z hľadiska zmeny klímy a o zrušení rozhodnutia č. 280/2004/ES;

zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zmeny oproti predchádzajúcej norme

Predchádzajúce vydanie normy bolo zrevidované po technickej stránke. Hlavné zmeny oproti predchádzajúcemu vydaniu normy sú:

- Zmenila sa štruktúra dokumentu, aby sa overovanie a validácia riešili postupne (kapitoly 6 a 7) a nie paralelne, pretože ide o výrazne odlišné procesy.
- Zmenili sa definície overovania, validácie a iných kľúčových termínov (kapitola 3).
- Pridala sa nová sekcia o validácii (kapitola 7). Zaoberá sa odhadmi budúcich hodnôt emisií skleníkových plynov, odstránení skleníkových plynov záchytmí, znížením emisií skleníkových plynov a zvýšením odstránení skleníkových plynov záchytmí. Cieľom validácie je poskytnúť určitý stupeň istoty o predpokladoch, obmedzeniach a metódach používaných pri príprave výroku o skleníkových plynoch.
- Pridala sa nová príloha A, ktorá definuje požiadavky, ktorými sa musia riadiť overovatelia pri vykonávaní overovania s obmedzeným stupňom istoty.
- Pridala sa nová príloha B, ktorá sa zaoberá aspektmi overovania.
- Pridala sa nová príloha C, ktorá sa zaoberá novým procesom nazvaným dohodnuté postupy (AUP, Agreed-Upon Procedures). Dohodnuté postupy umožňujú výber overovacích činností, ktoré sa majú vykonať, a o ktorých sa má podať správa. Pri dohodnutých postupoch sa nevyjadruje stanovisko, pretože za interpretáciu informácií podaných overovateľom je zodpovedný plánovaný používateľ.
- Pridala sa nová príloha D, ktorá obsahuje pokyny, ako môžu overovatelia a validátori podávať vyhlásenia o zmiešaných typoch zákaziek.
- Pridali sa požiadavky a pokyny týkajúce sa použitia stupňov istoty.

Vypracovanie normy

Spracovateľ: Mgr. Daša Borovská, Bratislava

Technická komisia: TK 72 Environmentálne manažérstvo

**Skleníkové plyny
Časť 3: Pokyny na overovanie a validáciu
výrokov o skleníkových plynoch
(ISO 14064-3: 2019)**

Greenhouse gases
Part 3: Specification with guidance for the verification and validation
of greenhouse gas statements
(ISO 14064-3: 2019)

Gaz à effet de serre
Partie 3: Spécifications et lignes directrices
pour la vérification et la validation
des déclarations des gaz à effet de serre
(ISO 14064-3: 2019)

Treibhausgase
Teil 3: Spezifikation mit Anleitung zur Validierung
und Verifizierung von Erklärungen über
Treibhausgase
(ISO 14064-3: 2019)

Túto európsku normu schválil CEN 1. marca 2019.

Členovia CEN sú povinní plniť vnútorné predpisy CEN/CENELEC, v ktorých sú určené podmienky, za ktorých sa tejto európskej norme bez akýchkoľvek zmien priznáva postavenie národnej normy. Aktualizované zoznamy a bibliografické odkazy týkajúce sa takýchto národných noriem možno na požiadanie dostať od Riadiaceho strediska CEN-CENELEC alebo od každého člena CEN.

Táto európska norma existuje v troch oficiálnych verziách (anglickej, francúzskej, nemeckej). Verzia v akomkoľvek inom jazyku, ktorú na vlastnú zodpovednosť vydal člen CEN v preklade do národného jazyka a ktorá bola oznámená Riadiacemu stredisku CEN-CENELEC, má rovnaké postavenie, ako majú oficiálne verzie.

Členmi CEN sú národné normalizačné organizácie Belgicka, Bulharska, Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, Cypru, Česka, Dánska, Estónska, Fínska, Francúzska, Grécka, Holandska, Chorvátska, Írska, Islandu, Litvy, Lotyšska, Luxemburska, Maďarska, Malty, Nemecka, Nórska, Poľska, Portugalska, Rakúska, Rumunská, Slovenska, Slovinska, Spojeného kráľovstva, Srbska, Španielska, Švajčiarska, Švédsko, Talianska a Turecka.

CEN

Európsky výbor pre normalizáciu
European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Riadiace stredisko CEN-CENELEC: Rue de la Science 23, B-1040 Brusel

Obsah

strana

Európsky predhovor	6
Úvod	6
1 Predmet normy	10
2 Normatívne odkazy.....	10
3 Termíny a definície	10
3.1 Termíny súvisiace so skleníkovými plynmi.....	10
3.2 Termíny súvisiace so subjektmi zapojenými do overovania a validácie	11
3.3 Termíny súvisiace s inventúrou skleníkových plynov.....	12
3.4 Termíny súvisiace s výrokom o skleníkových plynoch.....	12
3.5 Termíny súvisiace s manažérstvom údajov a informácií o skleníkových plynoch	13
3.6 Termíny súvisiace s overovaním a validáciou.....	13
4 Zásady.....	15
4.1 Všeobecne.....	15
4.2 Neustrannosť	15
4.3 Prístup založený na dôkazoch	15
4.4 Objektívna prezentácia.....	15
4.5 Dokumentácia.....	15
4.6 Konzervatívnosť	15
5 Požiadavky na overovanie/validáciu	16
5.1 Činnosti pred začatím zákazky.....	16
5.1.1 Všeobecne.....	16
5.1.2 Typ zákazky.....	16
5.1.3 Stupeň istoty v prípade overovania	16
5.1.4 Ciele	16
5.1.5 Kritériá	16
5.1.6 Predmet	17
5.1.7 Prahové hodnoty významnosti	17
5.2 Výber overovacieho/validačného tímu	17
5.3 Overovacie/validačné činnosti a metódy	17
5.4 Špecifické požiadavky	18
5.4.1 Komunikácia overovateľa/validátora	18
5.4.2 Dostatok dôkazov	18
5.4.3 Zámerná nezrovnalosť	18
5.4.4 Zdokumentované informácie	18
5.4.5 Úplný proces overovania/validácie.....	19
6 Overovanie	21
6.1 Plánovanie overovania	21
6.1.1 Strategická analýza	21

6.1.2	Posúdenie rizika	22
6.1.3	Zhromažďovanie dôkazov	24
6.1.4	Obhliadky miesta	25
6.1.5	Plán overovania	27
6.1.6	Plán zhromažďovania dôkazov	27
6.1.7	Schválenie plánu overovania a plánu zhromažďovania dôkazov	27
6.2	Vykonanie overovania	27
6.3	Dokončenie overovania	27
6.3.1	Hodnotenie výroku o skleníkových plynoch	27
6.3.2	Záver z overovania a návrh stanoviska	28
6.3.3	Správa z overovania	29
7	Validácia	30
7.1	Plánovanie validácie	30
7.1.1	Strategická analýza	30
7.1.2	Prahové hodnoty významnosti	30
7.1.3	Testovanie odhadov	30
7.1.4	Posudzovanie charakteristík činnosti súvisiacej so skleníkovými plynmi	31
7.1.5	Plán validácie	33
7.1.6	Plán zhromažďovania dôkazov	34
7.1.7	Schválenie plánu validácie a plánu zhromažďovania dôkazov	34
7.1.8	Zmeny plánu validácie a plánu zhromažďovania dôkazov	34
7.2	Vykonanie validácie	34
7.2.1	Všeobecne	34
7.2.2	Hodnotenie výroku o skleníkových plynoch	34
7.2.3	Primerané zverejnenie	34
7.3	Dokončenie validácie	34
7.3.1	Všeobecne	34
7.3.2	Stanovisko	35
7.3.3	Správa z validácie	35
8	Nezávislé preskúmanie	36
9	Vydanie stanoviska	37
9.1	Všeobecne	37
9.2	Typy stanovísk	37
9.3	Obsah stanoviska	37
10	Skutočnosti zistené po overovaní/validácii	38
Príloha A (normatívna) – Overovania s obmedzeným stupňom istoty		39
Príloha B (informatívna) – Aspekty overovania		42
Príloha C (informatívna) – Dohodnuté postupy		45
Príloha D (informatívna) – Zmiešaný typ zákazky		50
Literatúra		56

Európsky predhovor

Tento dokument (EN ISO 14064-3: 2019) vypracovala technická komisia ISO/TC 207 Environmentálne manažérstvo v spolupráci s Riadiacim strediskom CEN-CENELEC (CCMC).

Tejto európskej norme sa musí priznať postavenie národnej normy buď vydaním identického textu, alebo oznámením najneskôr do novembra 2019, a národné normy, ktoré sú s ňou v rozpore, musia sa zrušiť najneskôr do novembra 2019.

Upozorňuje sa na možnosť, že niektoré časti tohto dokumentu môžu byť predmetom patentových práv. CEN nezodpovedá za identifikáciu ktoréhokoľvek alebo všetkých takýchto patentových práv.

Tento dokument nahrádza EN ISO 14064-3: 2012.

Tento dokument sa pripravil na základe mandátu, ktorý CEN udelili Európska komisia a Európske združenie voľného obchodu.

V súlade s vnútornými predpismi CEN-CENELEC sú túto európsku normu povinné prevziať národné normalizačné organizácie týchto krajín: Belgicka, Bulharska, Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, Cypru, Česka, Dánska, Estónska, Fínska, Francúzska, Grécka, Holandska, Chorvátska, Írska, Islandu, Litvy, Lotyšska, Luxemburska, Maďarska, Malty, Nemecka, Nórska, Poľska, Portugalska, Rakúska, Rumunská, Slovenska, Slovinska, Spojeného kráľovstva, Srbska, Španielska, Švajčiarska, Švédska, Talianska a Turecka.

Oznámenie o schválení

Text ISO 14064-3: 2019 schválil CEN ako EN ISO 14064-3: 2019 bez akýchkoľvek modifikácií.

Úvod

0.1 Východiská

Zmena klímy spôsobená antropogénnou činnosťou sa identifikovala ako jedna z najväčších výziev, ktorej svet čelí, a ktorá bude v budúcich desaťročiach ovplyvňovať ekonomiku a občanov.

Zmena klímy ovplyvňuje ľudskú populáciu aj prírodné systémy a mohla by mať významný vplyv na dostupnosť prírodných zdrojov, ekonomiku a prosperitu ľudstva. Reakciou na túto výzvu je vznik a implementácia medzinárodných, regionálnych, národných a miestnych iniciatív vo verejnom aj súkromnom sektore na obmedzenie koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére Zeme a na uľahčenie adaptácie na zmenu klímy.

Na naliehavú hrozbu zmeny klímy je potrebné efektívne a progresívne reagovať na základe najlepších dostupných vedeckých znalostí. ISO vytvára dokumenty, ktoré podporujú transformáciu vedeckých znalostí do nástrojov pomáhajúcich zmenu klímy zvládnuť.

Základom činnosti iniciatív na obmedzenie koncentrácie skleníkových plynov je kvantifikácia a monitorovanie emisií skleníkových plynov a/alebo odstránení skleníkových plynov záchytnými, podávanie správ a overovanie týchto procesov.

Skupina noriem ISO 14060 poskytuje zrozumiteľný a jednotný prístup ku kvantifikácii a monitorovaniu emisií skleníkových plynov a odstránení skleníkových plynov záchytnými, k podávaniu správ a validácii alebo overovaniu týchto procesov, čím podporuje udržateľný rozvoj založený na nízkouhlíkovej ekonomike a pomáha tak organizáciám, navrhovateľom projektov a zainteresovaným stranám na celom svete. Používanie skupiny noriem ISO 14060:

- zvyšuje environmentálnu integritu kvantifikácie skleníkových plynov;
- zvyšuje dôveryhodnosť, jednotnosť a transparentnosť kvantifikácie a monitorovania skleníkových plynov, podávania správ, overovania a validácie týchto procesov;
- pomáha vytvoriť a zaviesť stratégie a plány manažérstva skleníkových plynov;
- pomáha vytvoriť a zaviesť akcie na mitigáciu skleníkových plynov založené na znižovaní emisií skleníkových plynov alebo zvyšovaní odstránení skleníkových plynov záchytnými;
- uľahčuje možnosť sledovať priebeh a pokrok v znižovaní emisií skleníkových plynov a/alebo zvyšovaní odstránení skleníkových plynov záchytnými.

Medzi aplikácie skupiny noriem ISO 14060 patria:

- korporátne rozhodnutia, ako je identifikácia príležitostí na zníženie emisií a zvýšenie ziskovosti prostredníctvom zníženia spotreby energie;
- manažérstvo uhlíkového rizika, ako je identifikácia a manažérstvo rizík a príležitostí;
- dobrovoľné iniciatívy, ako je účasť v dobrovoľných registroch skleníkových plynov alebo účasť v iniciatívach podávania správ o udržateľnosti;
- trhy so skleníkovými plynmi, napríklad nákup a predaj emisných kvót alebo kreditov;
- povinné programy/programy na vládnej úrovni, ako je kredit za včasnú akciu, dohody alebo národné a lokálne iniciatívy podávania správ.

ISO 14064-1 podrobne uvádza zásady a požiadavky na navrhovanie, vytvorenie a manažovanie inventúr skleníkových plynov a na podávanie správ na úrovni organizácie.

Zahŕňa požiadavky na určenie hraníc systému emisií a odstránení skleníkových plynov, kvantifikáciu emisií skleníkových plynov a odstránení skleníkových plynov záchytnými na úrovni organizácie a identifikovanie špecifických akcií alebo činností spoločnosti zameraných na zlepšenie manažérstva skleníkových plynov.

Norma zahŕňa aj požiadavky a pokyny na manažérstvo kvality inventúry skleníkových plynov, na podávanie správ, interný audit a zodpovednosť organizácie v rámci overovacích činností.

ISO 14064-2 podrobne uvádza zásady a požiadavky na určenie základného scenára projektu, na monitorovanie a kvantifikáciu emisií v rámci projektu a podávanie správ. Je zameraná na projekty alebo projektové aktivity špecificky vytvorené na zníženie emisií skleníkových plynov a/alebo zvýšenie odstránení skleníkových plynov záchytnými. Norma poskytuje aj základ overovania a validácie projektov.

Tento dokument podrobne uvádza požiadavky na overovanie výrokov o skleníkových plynch súvisiacich s inventúrami skleníkových plynov, s projektmi týkajúcimi sa skleníkových plynov a s uhlíkovou stopou produktov. Opisuje proces overovania alebo validácie vrátane plánovania overovania alebo validácie, postupov posudzovania a hodnotenia výrokov o skleníkových plynch na úrovni organizácie, projektu alebo produktu.

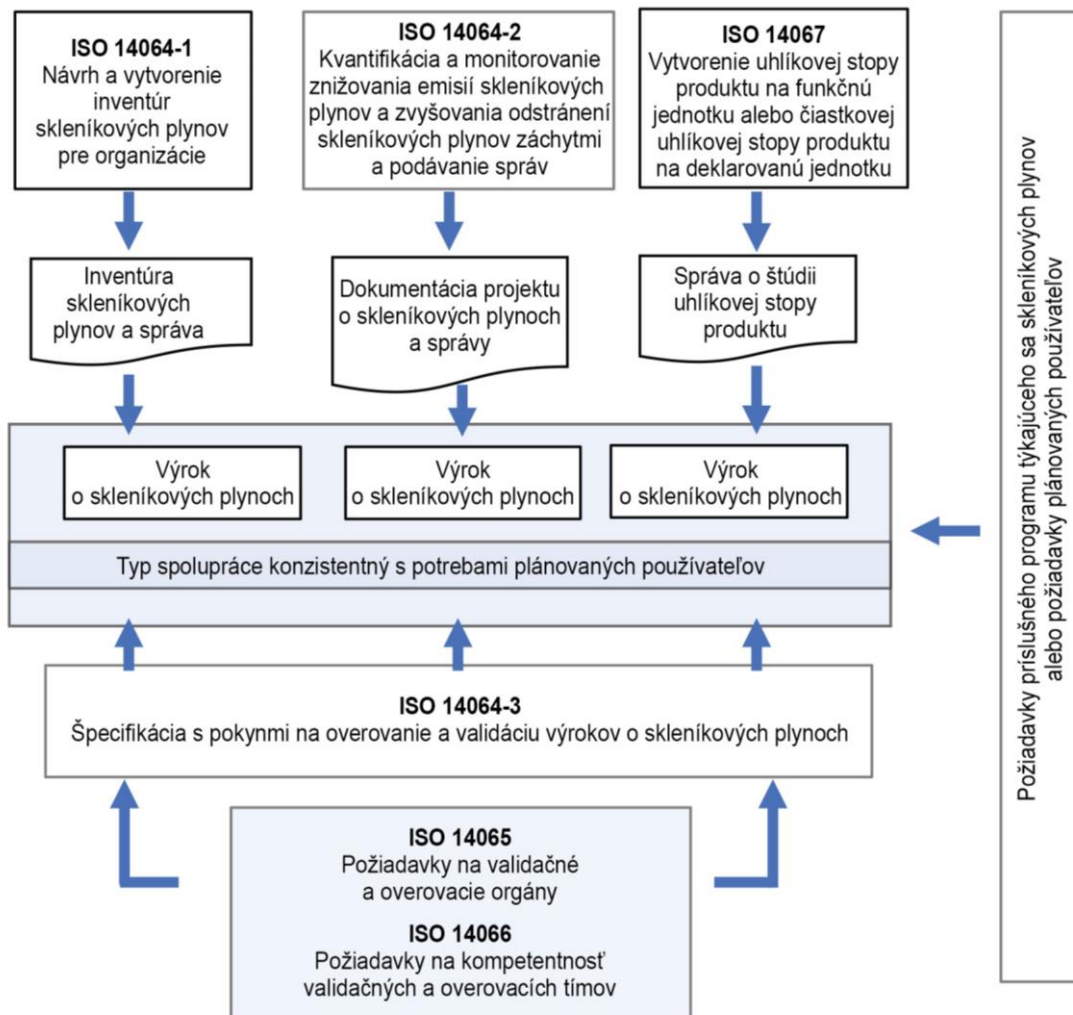
ISO 14065 definuje požiadavky na orgány vykonávajúce validáciu alebo overovanie výrokov o skleníkových plynch. Obsahuje požiadavky na nestrannosť, kompetentnosť, komunikáciu, procesy validácie a overovania, odvolania, sťažnosti a systém manažérstva validačných a overovacích orgánov. Môže sa použiť na účely akreditácie a iných foriem uznávania vo vzťahu k nestrannosti, kompetentnosti a jednotnosti validačných a overovacích orgánov.

ISO 14066 špecifikuje požiadavky na kompetentnosť validačných tímov a overovacích tímov. Obsahuje zásady kompetentnosti a špecifikuje požiadavky na kompetentnosť na základe úloh, ktoré validačné a overovacie tímy musia byť schopné vykonávať.

ISO 14067 definuje zásady, požiadavky a pokyny na kvantifikáciu uhlíkovej stopy produktov. Cieľom normy ISO 14067 je kvantifikovať emisie skleníkových plynov spojené so štádiami životného cyklu produktu od čerpania prírodných zdrojov a získavania surovín cez výrobu a používanie až po koncové fázy životného cyklu produktu.

ISO/TR 14069 pomáha používateľom pri aplikácii ISO 14064-1, pretože poskytuje pokyny a príklady na zlepšenie transparentnosti kvantifikácie emisií a podávania správ. Neobsahuje ďalšie doplňujúce pokyny k ISO 14064-1.

Vzťah medzi normami o skleníkových plynch skupiny ISO 14060 je znázornený na obrázku 1.

Obrázok 1 – Vzťah medzi normami o skleníkových plynov skupiny ISO 14060

0.2 Koncepcia tohto dokumentu

Tento dokument podrobne uvádza požiadavky na overovanie výrokov o skleníkových plynov súvisiacich s inventúrami skleníkových plynov, s projektmi týkajúcimi sa skleníkových plynov a s uhlíkovými stopami produktov. Opisuje overovacie činnosti, ktoré umožnia overovateľovi vydať stanovisko k výrokom súvisiacim s emisiami skleníkových plynov priradených organizácii, projektu alebo normalizovanej jednotke (napríklad produktu). Údaje a informácie, ktoré sú predmetom overovania, sú svojím charakterom historické.

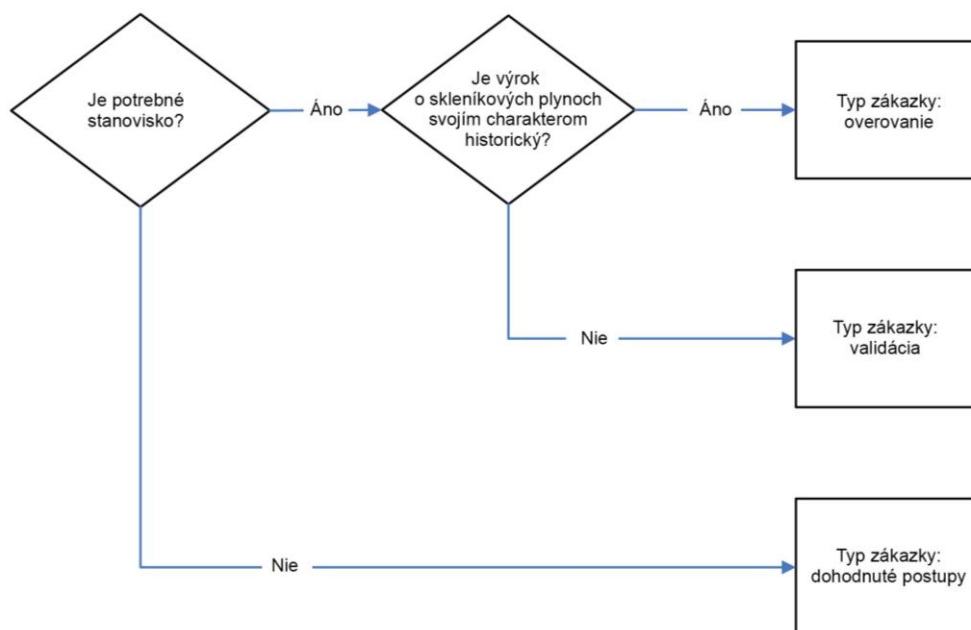
Tento dokument podrobne uvádza aj požiadavky na validáciu predpokladov, obmedzení a metód, ktoré podporujú výrok o výsledku budúcich činností. Validácia sa líši od overovania, pretože predmetom validácie sú údaje a informácie, ktoré sú prospektívne a zvyčajne založené na minulom správaní v oblasti skleníkových plynov. Tento dokument rozlišuje rôzne procesné požiadavky, ktoré sa vzťahujú na validáciu predpokladov a metód.

Tento dokument môžu používať overovatelia a validátori prvej, druhej a tretej strany. Je režimovo neutrálny, čo znamená, že sa môže používať na overovanie a validáciu výrokov o skleníkových plynov bez ohľadu na kritériá, ktoré sa použili pri vypracovaní týchto výrokov.

V tomto dokumente sú požiadavky a pokyny pre subjekty vykonávajúce overovanie a validáciu údajov a informácií o skleníkových plynoch. Je určený na používanie pre široký rozsah potenciálnych používateľov, do ktorého patria:

- overovatelia a validátori prvej, druhej a tretej strany;
- organizácie a jednotlivci zapojení do vytvárania a zadávania projektov týkajúcich sa skleníkových plynov;
- organizácie vykonávajúce interné audity vlastných údajov a informácií o skleníkových plynoch;
- organizácie zapojené do školenia overovateľov alebo validátorov;
- správcovia dobrovoľných a povinných programov týkajúcich sa skleníkových plynov;
- investori, finančný a poisťovací sektor;
- zástupcovia vlády a subjekty zapojené do akreditácie a posudzovania zhody pri obchodovaní s emisiami a pri programoch vytvárania ofsetov v súvislosti s emisiami skleníkových plynov alebo odstráneniami skleníkových plynov záchytní.

Na obrázku 2 je vysvetlená aplikácia overovania, validácie a dohodnutých postupov.

Obrázok 2 – Proces rozhodovania o type zákazky

V tomto dokumente sa validácia opisuje ako špecifický typ zákazky, v rámci ktorej sa hodnotia predpoklady, obmedzenia a metódy, ktoré generujú hypotetické údaje alebo údaje získané projekciami, t. j. odhady výsledkov budúcich udalostí a javov.

0.3 Význam termínov „vysvetliť“ a „zdôvodniť“ v tomto dokumente

Niektoré články obsahujú požiadavku, aby používatelia tohto dokumentu vysvetlili a zdôvodnili použitie určitých prístupov alebo prijatie rozhodnutí.

Termín vysvetliť zahŕňa:

- a) opísať, ako sa použili dané prístupy alebo ako sa prijali rozhodnutia;
- b) opísať, prečo sa tieto prístupy zvolili alebo prečo sa tieto rozhodnutia prijali.

Termín zdôvodniť zahŕňa ďalšie dve kritériá:

- c) vysvetliť, prečo sa nezvolili alternatívne prístupy; a
- d) poskytnúť podporné údaje alebo analýzy.

1 Predmet normy

Tento dokument špecifikuje zásady a požiadavky a poskytuje pokyny na overovanie a validáciu výrokov o skleníkových plynoch.

Tento dokument sa môže používať na výroky o skleníkových plynoch na úrovni organizácie, projektu a produktu.

Skupina noriem ISO 14060 je neutrálna vzhľadom na programy týkajúce sa skleníkových plynov. Ak sa takýto program použije, požiadavky tohto programu dopĺňajú požiadavky skupiny noriem ISO 14060.

2 Normatívne odkazy

V tomto dokumente nie sú normatívne odkazy.

koniec náhľadu – text ďalej pokračuje v platenej verzii STN